

Fframwaith Cymhwysedd ar gyfer y Gweithlu Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth (GCCh)

Adran 3: Damcaniaethau a modelau a'u perthynas ag arfer sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn/plentyn a dulliau sy'n seiliedig ar hawliau

Ceir rhywfaint o fapio dangosol yn erbyn rolau 'gwybodaeth, cyngor a chymorth'. Fodd bynnag, dylai pob awdurdod lleol a/neu asiantaeth wneud dyfarniad yn erbyn rolau a swyddogaethau eu gweithwyr.

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
1. Deall damcaniaethau a modelau sy'n cefnogi ymarfer person/plentyn-ganolog a dulliau seiliedig ar hawliau	Gwybodaeth a dealltwriaeth am:					
	1.1 Y cysyniad o ddamcaniaethau a modelau a'r gwahaniaethau rhyngddynt			X		Llofnod: Dyddiad:
	1.2 Y cysyniad o ddinasyddiaeth a sut mae hyn yn hyrwyddo cyfranogiad a chynhwysiant ar gyfer pob aelod o gymdeithas	X	X	X		Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	1.3 Sut mae gwerthoedd ac ymddygiadau yn effeithio ar ymarfer person/plentyn-ganolog a gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar y dinesydd	X	X	X		Llofnod: Dyddiad:
	1.4 Sut y gall ystyried hawliau a rhyddid gael ei gydbwysu â risg Hawliau a rhyddid: dull hawliau dynol (i hyrwyddo ymarfer person/plentyn-ganolog ac asesu angen a risg, gan gynnwys yr hyn sy'n bwysig i unigolion)		X	X		Llofnod: Dyddiad:
	1.5 Damcaniaethau cymdeithasegol a'u cysylltiad ag ymarfer person/plentyn-ganolog			X		Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	1.6 Damcaniaethau seicolegol a'u cysylltiad ag ymarfer person/plentynganolog			X		Llofnod: Dyddiad:
	1.7 Modelau cymdeithasol a meddygol anabledd a'r tensiynau posibl rhyngddynt	X	X	X		Llofnod: Dyddiad:
	1.8 Y model bioseicogymdeithasol fel ffordd o ddylanwadu ar ymarfer person/plentynganolog			X		Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
2. Deall datblygiad dynol gydol oes a'r ffactorau a all effeithio arno	Gwybodaeth a dealltwriaeth am:					
	2.1 Pam mae dealltwriaeth o ddatblygiad dynol yn bwysig i rôl ymarferwr gofal, cyngor a chymorth		X	X		Llofnod: Dyddiad:
	2.2 Camau allweddol datblygiad niwrolegol a datblygiad yr ymennydd yn ystod: <ul style="list-style-type: none"> • y cyfnod cynenedigol • plentyndod cynnar • llencyndod • oedolaeth ifanc 		X	X		Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	<p>2.3 Y ffactorau posibl a phrofiadau niweidiol yn ystod plentyndod a allai effeithio ar ddatblygiad niwrolegol a datblygiad yr ymennydd mewn perthynas â thwf corfforol, emosiynol a gwybyddol</p> <p>Ffactorau: corfforol, amgylcheddol, genetig</p> <p>Twf corfforol, emosiynol a gwybyddol: cyrraedd cerrig milltir datblygiadol, cyfathrebu, ymlyniad, rheoli emosiynau, ffurfio'r cof, llwybrau synhwyrdd, sgiliau echddygol bras a manwl</p>		X	X		<p>Llofnod:</p> <p>Dyddiad:</p>
	<p>2.4 Y posibilrwydd y gall straen a thrawma beri niwed i ddatblygiad a llesiant cyffredinol gydol oes</p>		X	X		<p>Llofnod:</p> <p>Dyddiad:</p>

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	2.5 Cysylltiadau rhwng profiadau o drawma a cham-drin, camau datblygu ac ymddygiad gydol oes		X	X		Llofnod: Dyddiad:
	2.6 Pam na fydd datblygiad yn dilyn y patrwm disgwylidig efallai		X	X		Llofnod: Dyddiad:
	2.7 Y ffyrdd y gall datblygiad arafach mewn un maes effeithio ar y gallu i ddysgu sgiliau mewn meysydd eraill		X	X		Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	2.8 Cysylltiadau rhwng profiad y teuluoedd eu hunain gydol oes, eu gwybodaeth am ddatblygiad plant a'u disgwyliau ar gyfer nhw eu hunain a'u plant		X	X		Llofnod: Dyddiad:
	2.9 Yr amrywiaeth o ddosbarthiadau ymlyniad a'r ffordd y mae'r rhain yn gysylltiedig â phrofiadau bywyd Dosbarthiadau ymlyniad: sicr, amwys, osgoi, di-drefn Profiadau bywyd: esgeulustod a cham-drin, trawma, lleoliadau lluosog, profiadau niweidiol yn ystod plentyndod			X		Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
3. Deall damcaniaethau a modelau sy'n gysylltiedig â newid	Gwybodaeth a dealltwriaeth am:					
	3.1 Mathau o newidiadau a all ddigwydd yn ystod bywyd unigolyn o ganlyniad i ddigwyddiadau arwyddocaol mewn bywyd neu drawsnewidiadau	X	X	X		Llofnod: Dyddiad:
	3.2 Damcaniaethau a modelau sy'n gysylltiedig â newid Damcaniaethau a modelau: cromlin newid Kubler-Ross, Model Trawsnewid William Bridges				X	
3.3 Pwysigrwydd helpu unigolion a/neu deuluoedd/gofalwyr i ganolbwyntio ar eu hasedau a'u cryfderau a all eu helpu yn ystod cyfnodau o newid		X	X	X		Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
4. Deall pwysigrwydd defnyddio ymarfer person/ plentyn-ganolog a dulliau seiliedig ar hawliau	Gwybodaeth a dealltwriaeth am:					
	4.1 Ystyr y term 'cydgynhyrchu' a sut mae'n cefnogi ymarfer person/ plentyn-ganolog a dulliau seiliedig ar hawliau	X	X	X		Llofnod: Dyddiad:
	4.2 Pam mae'n bwysig sicrhau bod unigolion a gofalwyr yn cael cymorth i: <ul style="list-style-type: none"> • leisio barn a rheoli eu bywydau • mynegi a chyflawni'r hyn sy'n bwysig iddynt • cymryd rhan mewn amrywiaeth werthfawr o weithgareddau ystyrlon sy'n bwysig iddynt • cynnal a datblygu cydberthnasau cadarnhaol rhwng y naill a'r llall • cymryd rhan yn eu cymunedau • byw bywydau llawn a gwerthfawr • rheoli'r cyfyng gyngor a geir wrth bwysio a mesur eu hawl i gymryd risgiau a'u diogelwch a'u llesiant 	X	X	X		Llofnod: Dyddiad:

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	<p>4.3 Beth yw ystyr 'cydsyniad'; amgylchiadau pan mae'n rhaid cael hyn a'r amgylchiadau pan gellir ei drechu</p> <p>Cydsyniad: oedolion, plant a phobl ifanc, teuluoedd a gofalwyr</p>	X	X	X		<p>Llofnod:</p> <p>Dyddiad:</p>
	<p>4.4 Y rhyngberthynas rhwng cymryd risgiau cadarnhaol a chyfrifoldebau, llais a rheolaeth, a chynhwysiant cymdeithasol</p>		X	X		<p>Llofnod:</p> <p>Dyddiad:</p>
	<p>4.5 Pwysigrwydd cymryd risgiau i unigolion mewn bywyd bob dydd</p>		X	X		<p>Llofnod:</p> <p>Dyddiad:</p>

Canlyniad dysgu	Safonau hyfforddi, dysgu, datblygu ac ymarfer	Gwybodaeth	Gwybodaeth a chyngor	Gwybodaeth, cyngor a chymorth	Tystiolaeth	Llofnod a dyddiad
	4.6 Effaith atal unigolion rhag cymryd risgiau, neu eu darbwylllo rhag gwneud hynny		X	X		Llofnod: Dyddiad:

Adnoddau addysgu ar gyfer adran 3 - set o sleidiau PowerPoint y gellir eu cyflwyno yn eu cyfanrwydd neu eu rhannu i'w cyflwyno'n annibynnol ar gyfer pob canlyniad dysgu neu feini prawf penodol ar gyfer gwybodaeth a dealltwriaeth.

Rwy'n cadarnhau bod ..... wedi dangos ei fod wedi cyrraedd y canlyniadau dysgu gwybodaeth ac ymarfer a amlinellir yn adran 3 o'r Fframwaith Cymhywsedd Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth yn unol â'i swyddogaeth a'i gyfrifoldebau.

Llofnodwyd: (rheolwr).....

Dyddiad:.....

Llofnodwyd: (gweithiwr).....

Dyddiad:.....